

Masarykova základní škola, Stará Paka, okres Jičín

Název šablony:	PRIR2 – Inovace a zkvalitnění výuky v oblasti přírodních věd
Vzdělávací oblast/oblast dle RVP:	6 – Člověk a příroda
Okruh dle RVP:	6 – 4 - Zeměpis
Tematická oblast:	Česká republika
Název vzdělávacího materiálu (výstižný popis tématu):	Olomoucký kraj Žák získá konkrétní představu o funkci kraje jako správní jednotky, přírodních zajímavostí a jeho hospodářského postavení v rámci České republiky. Materiál slouží k výkladu, procvičování, shrnutí učiva a opakování.
Kód vzdělávacího materiálu:	Prir- ...
Ročník:	IX.
Datum odučení vzdělávacího materiálu:
Jméno autora:	Mgr. Pavel Antoš

Olomoucký kraj

Praděd, nejvyšší bod Olomouckého kraje

Horní náměstí s radnicí a Sloupem Nejsvětější trojice v Olomouci

Základní údaje

- Krajské město: **Olomouc**
- Rozloha: 5267 km²
- Počet obyvatel: 641 681
- Hustota zalidnění: 121 obyvatel/km²
- Nejvyšší bod: **Praděd** (1 491 m)
- Historické země: **Morava + Slezsko**
- Počet okresů: 5
- Počet správních obvodů obcí s rozšířenou působností: 13

Poloha kraje

- **Olomoucký kraj** leží ve střední a severozápadní části **Moravy** (většina území), a také na severozápadě **Českého Slezska** (téměř celý okres Jeseník).
- Na východě sousedí s **Moravskoslezským krajem**, na jihovýchodě se **Zlínským krajem**, na jihozápadě s **Jihomoravským krajem** a na západě s **Pardubickým krajem**. Na severu hraničí s **polskými vojvodstvími Dolnoslezským a Opolským**.

Přírodní podmínky

- O nejvyšší moravské pohoří **Hrubý Jeseník** (Praděd, 1 491 m) se Olomoucký kraj dělí se sousedním Moravskoslezským krajem; po hřebeni Jeseníků také vede **stará zemská hranice mezi Moravou a Slezskem**. Západ a jihozápad kraje pokrývají výběžky **Českomoravské vrchoviny**, na východní hranici se zvedají **Oderské vrchy**. Jihovýchodní část kraje vyplňují úrodné nížiny a pěkná města na **Hané**.
- Od severu k jihu krajem protéká řeka **Morava**, do jejíhož povodí patří většina území kraje. Morava se na rakousko-slovenské hranici vlévá do **Dunaje**, který její vody odvádí do **Černého moře**. Okrajové části kraje na severu (za hradbou Jeseníků) a severovýchodě odvodňuje řeka **Odra** do **Baltského moře**.

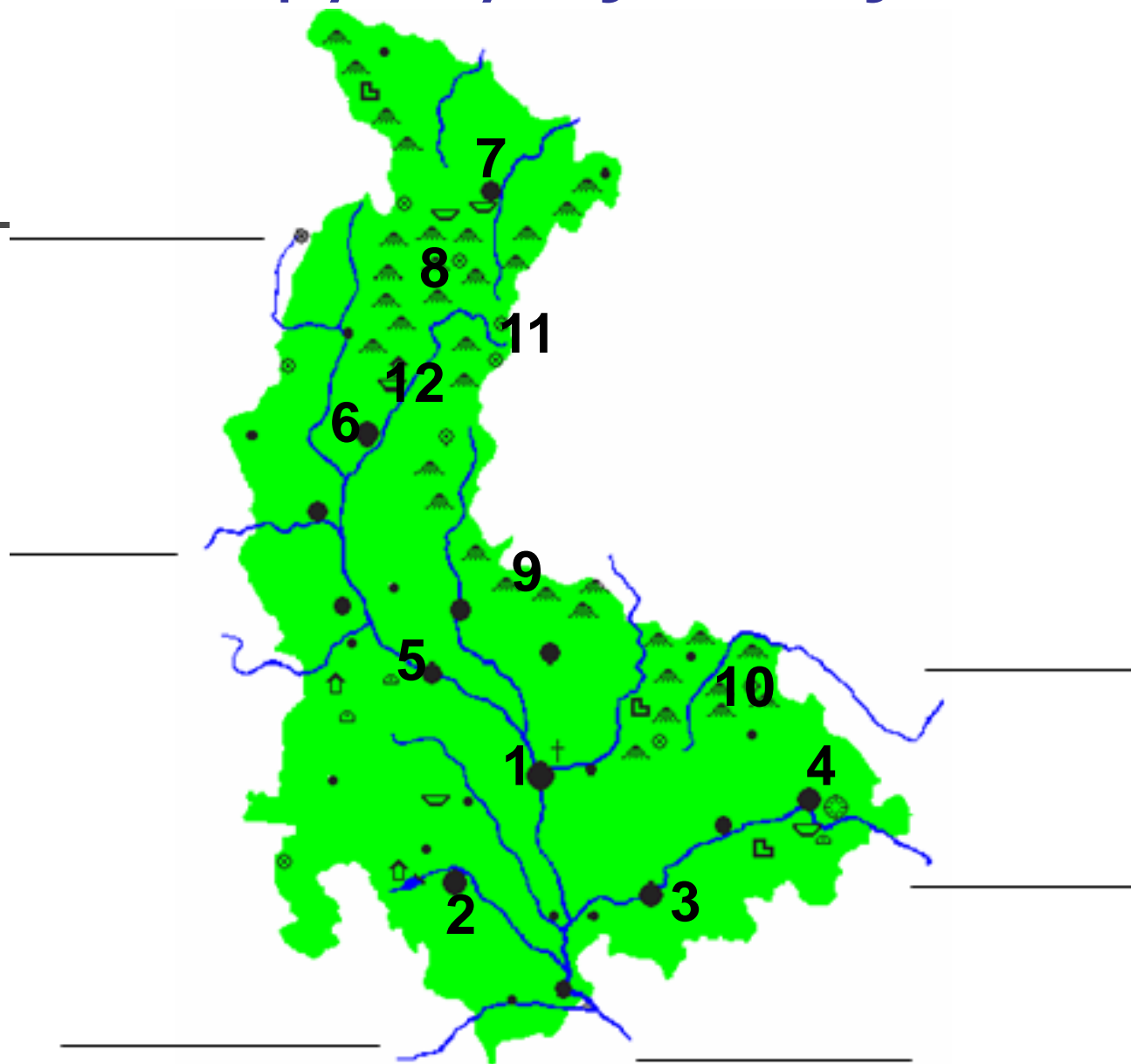
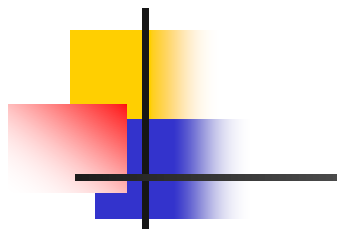
Socioekonomické podmínky

- Nejvíce obyvatel pracuje v průmyslu (zpracovatelsko-strojírenský, kovodělný, elektrické a optické přístroje). Plochy zemědělské půdy jsou rozsáhlé, přesto se zaměstnanost v zemědělství neustále snižuje.
- Ze západu na východ krajem prochází český „**hlavní železniční tah**“ z Prahy přes Pardubice, Zábřeh, Olomouc, Přerov, Hranice a dále na Ostravsko a na Slovensko či do Polska, jižně na Brno a Vídeň. Dálniční tah spojuje Olomouc s Brnem na jihu, pokračuje na severovýchod do Ostravy, východním směrem je započaté napojení na dálnici D1 přes Přerov do Zlína, a severozápadně na Hradec Králové. Mezinárodní veřejné letiště se smíšeným provozem se nachází 4,5 km od Přerov, a sídlí zde 23. vrtulníková základna Dr. Edvarda Beneše Armády České republiky. Další veřejná letiště se nacházejí v Olomouci Letiště Olomouc a Prostějově **Letiště Prostějov**.

Olomoucký kraj - procvičování

Doplň do mapy chybějící údaje

Doplň názvy jeskyň ležících v Olomouckém kraji.

Doplň do mapy chybějící údaje - řešení

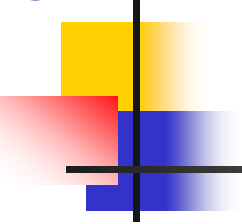

- 1 Olomouc
- 2 Prostějov
- 3 Přerov
- 4 Hranice
- 5 Litovel
- 6 Šumperk
- 7 Jeseník
- 8 Hrubý Jeseník
- 9 Nízký Jeseník
- 10 Oderské vrchy
- 11 Praděd
- 12 Velké Losiny

Zjistěte informace o těchto místech a pojmech:

- Dlouhé Stráně
- Svatý Kopeček
- Hranická propast
- Praděd
- Sloup Nejsvětější Trojice
- Otto Wichterle
- Olomoucké tvarůžky
- Vincenz Priessnitz

Zjistěte informace o těchto místech a pojmech- řešení :

-
- Dlouhé Stráně - Přečerpávací vodní elektrárna budována od roku 1978, do provozu uvedena až v roce 1996. Mnohé její objekty jsou ukryty pod zemí, samotná zatopená plocha je pak ohleduplně začleněna do okolní přírody.
 - Svatý Kopeček – Svatý Kopeček u Olomouce, poutní místo s barokním chrámem Navštívení Panny Marie.
 - Hranická propast - nejhlubší propast ve střední Evropě v nevelkém krasovém území Hranický kras. Na dně je "bezedné" jezírko, dosud změřená hloubka dosahuje 329,5 m, sestoupit až na dno se dosud nikomu nepodařilo.
 - Praděd - nejvyšší hora Hrubého Jeseníku a pátá nejvyšší hora České republiky. Na vrcholu stojí 162 m vysoký televizní vysílač.
 - Sloup Nejsvětější Trojice - v Olomouci, velkolepý monument z let 1716-1754. Tzv. morový sloup. Zařazen na seznamu UNESCO.
 - Otto Wichterle - rodák z Prostějova, významný vědec, vynálezce kontaktních čoček.
 - Olomoucké tvarůžky - sýr, vyrábí se jen v ČR a pro svou jedinečnou chuť jsou vyhledávanou pochoutkou i mezi turisty.
 - Vincenz Priessnitz - položil tak základy hydroterapie, je zakladatelem světoznámých lázní Jeseník.

Závěrečné shrnutí

- Ze sníženin na jihu (Hornomoravský úval, Moravská brána) se terén zvyšuje do hornatin (Jeseník, Oderské vrchy, Rychlebské hory).
- Centrum osídlení leží v hustě zalidněné Hané (Olomouc, Prostějov, Přerov atd.), která má vynikající podmínky pro zemědělství.
- Z průmyslu je nejdůležitější: textilní, strojírenský a potravinářský.

Seznam literatury

- Zeměpis pro 8. a 9. ročník základní školy a nižší ročníky víceletých gymnázií Česká republika, Fortuna 2005
- http://www.jindrichpolak.wz.cz/skola_prezentace9.php
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Olomouc>
- http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/1f/Olomoucky_kraj-mapka.jpg

- Materiál je určen pro bezplatné využívání pro potřeby výuky a vzdělávání. Jakékoli další využití podléhá Autorskému zákonu.